

De més drets sense febles.
De més deures sense drets.
Les drets individuals són
imprescriptibles, sagrada-
bles i inalienables. El
Legislar la Llibertat heu
pretent de garantir-la, en
cas de atemptat contra ella. La
Llibertat pròpia acaba allí
on comença la Llibertat
ajena. En lloc, donchs, el
individu per tot lo que no
perjudica a un altre. El
La religió que pretén
les religions no es més que
la fórmula del engany de
que s'ha pretent per la
justícia social en lo món. El
Les religions són causes
d'error que vinen de la
català d'administració en
la terra, assegurant pagar
alguns interessos al sol.

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

LA TRAMONTANA defineix la principi lli-
berals més avançats, sense
atemptat de cap mena. El
La TRAMONTANA es catò-
lítica de totas las reli-
gions, perquè totas son
igualment dolentes y de-
primentes para la dignitat
i la inteligencia humana. El
La TRAMONTANA en política
defineix sempre el més ad-
vançat contra l' més reaccio-
nari, y acorda la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi l' mode de
ser del productor, sup-
ressint el capitalisme. El
La TRAMONTANA es una
afiliada a cap partit, servint
los interessos generalis de la
llibertat sense consideracions
dipartimentals o nacionals.

La salut del poble
es la suprema ley

La Tramontana es lo periòdic que s publica en idioma català
més avançat en idees polítiques, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 peseta trimestre.— Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan por adelantado

ADMINISTRACIÓ: carrer de Penat, 1, 1.ª: BARCELONA
Pels pagus s' admeten llibreries del Giro N.º 1000, lletres de feli cobres
y sellos de 15 céntims. No s' admeten llibreries especials de periódicals

PREUS DE VENTA
Número solt, 6 céntims.— 30 exemplars, 1 peseta.
Surit d' illas postualment cada divendres

ACTUALITATS

Als magistrats de Paris
ningú vol logarlos pis.

Trobantsen, per tal excés,
alguns d'errants pels carrers.

Per anà en cotxe un yanki
fortalesas fa guarni.

Y a Espanya arriban los pets
pels fabricants de cohets.

LO RAN Y LA PALMA

(PROSA.)

Nova al noch' iano vinda, carregada ab molts y librons, etc. entrava entre 'ls anys. Vissava un palmeu ben guarnida un cert dimenys de Ramo, que portava a bastir.

—Pues de d'alt a bastir, y a tota hora, un cop de l'alt a tota hora, etc. entrava per ab assistir. Tota la gent del vestit, de llavors gran de cas l'era, y d'alt a tota hora, etc. entrava per ab assistir.

—Ostia se per v'alt dimenys.

—Y a tota hora, etc. entrava per ab assistir. Tota la gent del vestit, de llavors gran de cas l'era, y d'alt a tota hora, etc. entrava per ab assistir.

M. Gual.

Detalls del grran descubrimient del complet de la dinamita malaltanta, presa tota dels relligrams d'aqueitos dias, enviaes segons noticies oficials.

—Fya alguns temps que la policia tenia confidencia de que arribarien a Madrid uns astrangers.

—Y la vingaron dias (no precisas horas ni minuts) que arribaren un frances y un portugués.

—Y v'atqui que, gracies a la policia, se sapia que abont parava la astranquica parella, y la policia ja hi va com un celo que la hora, se proporciono lo quarto del coses dels furiosos frances y portugues, ja amb ell magdament que un coronel del cos (6 de las camias) de Seguridad, lo qual fou una selectia a la parer, sentia tot lo que deyan aquell parell de dinamiters d'estrangers.

—Tres dias, y 'l tercer ja val per quatre. Los estrangers celebraven gomina natiuquisas en las que hi entraven... joma thoblerai... cinch inditadors de la policia difrencia d'obrer. Ya qui dimoni se li podia acudir tal difrencia ma que a la policia?

—Quatre dias, que a lo meno ja valen per treize. La autoritat se saber que 's tractava de posar bombas a Congrés, Bomba, se acordaria mitó en aquellas reñions d un francés y un portugués, cinch policas y un coronel per una policia; En tal cas no cal dir qui deuria votar ab la majoria y qui degeu quedar en minoria.

—Cinch dias, que ja valen per vint. Los frances y lo portugues anaven carregats ab los maleters dels plandos; La policia estava començant a agitar, y no se atrevia a atacar ni a sacar, ni a mostrar a la sacca y a borrar. —El Diluvio, v'el gramas proporcionas al guberrn civil de Madrid, editó del dimars a la tarde;—precedia als estrangers per arribar a la policia.

—Los que anaven carregats ab los maleters entrava al Congrés per una porta del carrer del Florida que hi entra fustion que vol, y al moment... japi... los que demant una plaia de policia que ni que a Consuegra baguen sin estranger possense venia de persona. Altre dia numero no se quant.

—Se registra als feroces estrangers, y anaven tots plens de documents y llistas compromentores.

—Un altre dia predicó: admeto dels maleters portaven la nitida.

—Cachan las bombas a terra, se recullen ab gran cuidado, y... ¡oh sorpresa! eran duas grandes dets canons istona Placencia, de las que el artilleria se dihen propulsió, y de quas propulsió requierment sols se 'n poden tocar en los arsenals del Exer.

—¿Alta cap més dano para descubrir ab verdader pensadero?

—Noo, bastan y sobran los y emmian.

—Lo dia lunes de Paqua hiadran d'electuarse per segona vegada elecciones de un diputado de las actuales Cortes en lo distrito de las Alotas de Barcelona, per haver anubi la Congrés la pastezada electoral que 's feu lo primer cop analant l'era al candidat republica Salmeró.

La llyta promet éser reñida per abduas parts, si se podria diras millor: la trampa será molt forta per part dels conservadors. T'obran recorda las divergençias repugnadas de la primera elecció, y ha 'l tiempo que 'l partit del orden se posa en jauntar la victoria de la primera elecció conseguida en la segona un v'el l'ant realitzar que no deisi endurera las glorias de la jornada primavil.

Preparamos, doncha, un saborejar sorpresa, ¡tantu d'itas, recuoros electorales de primer orden, reseroris del art de gobernar pel sistema conservador.

De Boco que las elecciones de Gracia serán aqueixa vegada tan gratiosas com la primera, y que encara que no fassa gracia a ningú, los ministerials tindran la gracia de guanyarlas de un modo que ni a n'ells mesellos los pot fer gracia.

Y no resultas més gracia que la d un fort argument contru T. s'atragi universal, quan se veu un l'atament practica per gent que l'abon.

—Si algun astranquis estravis hi bagués que pogués creure que ab los pistardos podia ferse may algo en be de la clase obrera, per mitansa en lo mirall de Madrid, abont las economicas de la clase obrera embarran 6 's proporcionan un frances y un portugués y subleran la opñio publica contra l'astranquis y a favor seu per meiti de las intencions d descubrir.

—Si algú contintas per aquest camí aniba neñur de que no tractara d' emmenciparse, sino que 's feta d'algoc a rodar la aniba.

Y de ser cara de tonio pels reaccionars.

—Sorpresos quedaran los que assistien al fudici oral sobre responsabilidats respectu al toc de trens de Burgos.

—Després dels discursos de la acusada y las defensas, y formulada las convencions pregonas al jurat, aqueix y formaliser veredictes de culpabilitat contra 's empresas de la empresa, per lo qual aqueixa venia obligada a fortas indemnissions.

—Mas llavors los representants de la empresa y las defensas demarant lo tribuó de la causa per non jurat, y a pesar de que 'l veredicta fou donat en concordancia ab la pñio fiscal, lo tribuado de dret acordada ab la pñio fiscal, lo favor de del representant de la empresa ferro-carriera.

—Vestran era quin resultat será 'l del segon jurat en aqueixa causa, y si per se li demanen escupe de las indemnissions que se li demanen per aquella tremenda desgracia.

—Que no fos cap pensado de aliança, pero que casual moltes mto degracias que vos elle plegas.

de Tori-Mas en lo qual no 's maltractava a cap emilit obrera, y al rebre una contesta dels de Madrid en la que 's presentava creure pñio contra determinadas lides per los facts que se suposaven a dot infidilicos, diguerent que no teniam inconvencit en inserir la tal contesta sempre que 's regués d'ella aquella veredicta indecorosa contra 's partidars d' unas lidas que podrien no agruar, si 's vol, a l'ajud de Masera, pero que a lo meno tenes de considerar que son tan dignas de respicet com las sevas.

—Y 's de Masera ni redurien aqueixa mal aconsejadas retencions, per lo qual no 's inserira la contesta, ni 's han enviat res més y demanar cap inseritio de res, y nominalis temps havent inserit lo demas comunicats de son contentis, més que per altra cosa, perquè voldria de viure nostre periodica del intere que inseriri al publica sense tenir may qui 'l ajudi ni subvencional per cap concepte, no por ni deu ni vol aburrir a sos lectores ab assumptos que no valen la pena, per més que puguin satisfar a algunas personalitats.

—Se contentis La Guerra Social de que ha errat bola en la calificacio de nostre condancia?

—A Granollers y esta omplint de firmes una rabonada sollicitio dirigitda al Ayuntamiento de aqueixa vila a fi de que mani conservat mitas en lo contentis lliure de esta publicació, igualment atís, com es de lley y correspon, al començur caniblic.

—La presentis que entrayas la sollicitio no por ser mto justa, pero com en aqueitos temps lo conciliacion talia 'l becalli.

—No extranyarai gens ni mica que de la tal sollicitio se 'n fes l'or que esta menor en armonia ab la justicia.

—Parlan del gran descubrimient del complet pensadero, diu El País, de Madrid.

—Se ha deho no gopa de deho agraria, portanda en la boca de los y el estranquis tanto se la regimencion nacional.

—Y diu El Reasoner, també de Madrid:

—Es en una pura comedia.

—Y elegit La Publicidad, de Barcelona: Los que intencionan las conspiraciones de la calle de la Paz y de la plazuela de los Aldeanos, bien pueden haber asegurado con orgullo de sí de que se encuentran preparados. Puesto haber asegurado de aquello, ¿dónde pondrán si se quiere?

—A tot lo qual que nosaltres no hi tenim res que afegir.

—Coincidim en aquest assumpto.

—Lo que ve a ser, com al algunseu, una comjunció anti-conservadora.

—Una preciosa detall de la grran grran grran de anarquistas anarquistas.

—Com lo dels maleters tenia de justificar altres aqueidas, desseguida de haver obtingut la grran victoria de la policia de Madrid sobre Fransa y Portugal, anates al Centre Anarquista de Madrid.

—Y trobates una companyia d' accionats ¡oh segons los relligrams d' aqueitos dias, pug no tenim altres tonos per noticies que ensajaven la traducció catalana del drama d'en Guimeras Mar y Cel, y 's comedians foren portats a la prede.

—Per ató heu apropiat la grran alguns peritódics de cesa conservadors parlant de biguñis y barbas y perucas posthaves trobades al Centre Anarquista de Madrid.

—Y encara dirien los heretjes que no hi ha Providencia!

—Tot resulto comedia en lo de Madrid.

—Fins los astranquisas deliquen zoner maleters non los mta accionats al art de Lope de Vega y Calderón.

—¡Igual que la policia!

—La socialista La Arquia, del ram d' Espaniolaria, celebrava reunió General demat dissape a las 9 de la nit, en son local social, carrer de Ponce, 54, cerreñria, y per quina reunió havia a tons los seus socis.

Lo Comité Directiva de la Agrupació barcelonesa del Partit Obrer convere a totes las Societats de Trabajadors y Centros obreros y politicas a la reunió de delegats que se celebrara 'l dia 13 del Corrent, a las 9 del vespre, en la sala de Juntas del Comité Social d' aqueixa ciutat, carrer del Olim, núm. 10, pis 1.º, porta 2.º, pe-

ra determinar en detall los actes públics que deurán celebrarse pera fer una demostració obrera lo pròxim dia 1.º de Maig.

En lo café de la Alhambra, situat al entrant del Passeig de Gracia, devant del teatre de Novetats, s'ha establert una nova industria, que no es difícil logri prompte aclimatació entre nosaltres.

Se tracta de la elaboració i venta de Brioches de París, una especie de pa que passa de llonguet i no arriba a pastel ni a coca, pero d'un gust exquisit, molt a propòsit pera entretenir-si a deshoras del menjar, y que no més val a deu cèntims la pesa, lo qual vol dir que de tant en tant hi hi pot arribar lo proletari.

També junt als Brioches s'elaboran pastels frets de variadas visndas, pero com aquestos ja son més cars, ne fem gracia de la ressenya a nostres llegidors, porque si algun dia volen fer-hi un cop de cap ja 's ho explicarán allí mateix.

Las Brioches no deixen de estar-se, y veurán com lo únich sensible serà no poguerlas tractar diariament.

Creym que al estat a que han arribat las cosas, precisas de toda precisió una campanya anti dinamitera de tota los obrers que pugan fer tants de tal, per no fer lo caldo gras a certs reaccionaris.

LA TRAMONTANA està disposada a iniciar aquests campanyes, y la comensarà en lo número pròxim.

¡AY DE TUI!

Digan que 'l mon es quadras y que es un món lliure;
ab una corda ben forta;
digan que 'l cel es l' infern y que 'l infern es l' ivern y una sabata una porta.
Digan si vole sans camorra que un heretge es una gerra y que la gerra es burre;
digan que la lluna, es sol, y que 'l sol es... un buyol, y que 'l aguardent es llet.
Digan que un noi es un gall, que un oinari es un cabell y una sup, una sardina;
digan si vole sans burre;
que un duró es una pessega y que un bñ, es una tanyina.
Mes jamey, sans azerria, gosa a dirme en un vide...
(que comprenech que no ho farà porque sé que no 's abona)
que 's capitan son persones com cal, ¡no m' ho digan pas!

M. BONAPOSTA.

Es tan Selat lo rector de Prats del Rey, que ja fa algun anys que, ab la ajuda del Secretari del Ajuntament, que es de la cresta del soterani, va fer un reparto en tot lo poble per las Iluminarias de la Iglesia, lo qual reparto se cobra com si fos un impost regular y esmoillat a llay, procedent, en cas d'insolvenca, per la via del apremi espiritual.

En qué dimontri consteix aquest especialíssim apremi? dirán mos lectors.

Es molt senall. Quan un feligrés no ha afuizat la peia, ó las dues missas, ó lo que li han consignat, per las Iluminarias, lo rector l'apunta en un llibre especial, y quan necessita un servey de l'Iglesia, com casori, bateig, enterro, etc., llavors surt lo sumerito gros de las exigencias, y l'encotinat diu:

—Deus tanta anys de Iluminarias; si no las pagas per endavant junt ab lo valor de lo que sollicitas... no hi ha feyna mística.

Y aixís logra cobrar d'alguns los stressos ab apremis y tot.

Y jo aplaudeixo aquest enginyós sistema rectoril.

Es la millor manera de fer propaganda contra lo servise de la Iglesia.

Mossen Borrassa de Malgrat, se planya diumenge desde 'l cubell dels disbarats en lo

afició que hi ha a anarlo sentir, trobantse 'l pobre que casi sempre té de predicar en desert.

Pero home: ¿no veu que 's capelluts de aquesta vila donan cada disgust al mateix Cristo-pare al convé, que 'l mossagu Valeri rebentat d'un d'ells y altres dos ruchs negres en poch temps han entrat a la gloria pels mateixos motius?

Si llops ab llops ja 's mossegan, no sé qué té de fer lo remat llanut, sino fugir dels mossagues de Malgrat com de lo que son.

Lo rector de Porrera baladrejava furios de lo covador agrat, empinat de veure que casi ningú se li acosta per cala missa per més quaresma que siga, ni per més reclams que fassi, y menos encara van a fer la bogada del ànima a la gabia dels pecats.

Pero lo que més lo carrega, es que havent dit que quedava excomunicat tothom que anés a veure 'l drama sacra Los Dolores, l'han cregut tant be, que la poca gent que anava a escoltarlo també se li ha sublevat espiritualmente, y han deixat d'escoltar sa comedia pera anar a veure representar aquella en que s'hi guanyavan excomunió rectoral.

No s'entusiasm! gayre, senyor rector de Porrera, que ja sab que sos feligrés no son de la seva lliga.

Recordis sino de los profesos del divendres de Cendra d'aquest any, y de que vosté mateix un cert dia va dir que a la Iglesia no més se li acotavan los criminals, porque 's que hi anavan no sabian fer més que afanar 's mahons y la cala de las obras que allí 's feyan, mentres que 's que no anavan a missa may li preñian res.

Si als seus va donant tropell engarrat més la cria;
que Porrera, ¡voicantell!
no cria llana al diestell
com a vosté convidria.

També a Granollers fan La Passió, y 'l rector ha escandalizat al poble desde la trons, excomunicant als que anessin a véurela.

Y naturalment... lo satro s'ha omplert, y s'han tingut de repetir las representacions de la sagrada comedia.

Estarán d'acort l'empresari y 'l rector, y paga potser be 'l anunci lo primer al segon?

M'escruben de Riudecols que uns quants joves que biamonen de anti-llanuts y liberals avansats, lo dia d'en Joseph van anar a cumplir lo precepte parroquial prenent la becada mística ab molta devoció y compungiment, si be al poch rato los mateixos devots ne deyan befa dihent que hi havien anat per broma, fundantse pera dir tal en que hi havien anat mitj disfressats ab caps y barret de mitja cope com si anessin a un enterro.

Y jo dich que no s'hi val a dir que aixó 's fa per broma.

Lo catolicisme, que ja fa temps sols viu del qué dirán, s'aprofita de que 's vagi a sas ceremonias sia com sia, y qui no creu no té de anarhi, porque lo pitjor es fer l'hipocrita.

Que massa que 's mateixos creyents están carregats no més que d'hipocressias.

Motiu de molta broma ha sigut per la vila de Sitges lo sermó que feu lo darrer diumenge en aquell consell mistic lo rabadà major del remat llanut d'aquella població.

Furiós per la competencia que li feya 'l teatro, s'ha desfogat contra 's actors (aficionats), contra l'autor d'una obra que s'estrenava y contra 's que hi anavan, tractantlos a tots plegats de dimonis, y dihent que 's prospectes repartits ó plantats pels cantons eran també la bandera del dimoni.

Pels casinos, cafés y casas particulars no 's fa aquestos dias més que parlar dels disbarats del predicavey.

Felicito als sitjants per haverlos sortit tan bon graciós mistic per las funcions públics de cala missa.

A la parroquia de can Pere de Reus ha pujat a repartir l'aufuls espiritual un baladrer piadós que, entre otras bestiesas sagradas, ha aconsellat als pares de familia que abans transpessessin ab un payal lo cor de sos fills que no pes delzarlos llegir periódichs heretjes.

També va dir que las inundacions y 's pagos

que 'ns fa afuitzar lo govern tant si vols com si no, eran castichs de Deu.

Recontral! De quant ensà Sa Divina Majestat ha comensat a exercir de comissionat de apremis?

Lo rector de Colldjou deu tenir moltes pilotas.

Dihem aixó porque fa poch dias que una joves estavan jugant a pilota una festa a la parret de la Iglesia, y va sortir ell tot entusiasm, va agafarlos la pilota y va llenarls, deixant ab un pam de nas als pacífichs jugadors...

Que no sapigueren tornarli la pilota.

M'escrub de Girona un pare de familia, donante per molt escamit de las escenas que diu succeixen a las Iglesias del Carme y de Sant Feliu ab ocasió d'ensenyar la rucritas cristiana a noys y noyas, ab cada cop de canya que entonteix y cada pregunta que fa obrir 'l ull y bellugar lo pecat, y cada... etzeta, que 'l pare aludit n'ha tret sa filla a corre-cada.

Pero si aixó es lo seu pa de cada dia, ¿qué estranyarsen?

ROMA.—Lo cas del delictic, comedia en tres actes, per M. Figuerola Aldrofeu. —Avuy dia que la majoria de comedias son saynetes allargats, los autors sols pensen en una sola cosa: fer rucritas. —Així havien vist aixá temporada /Viva 'l divorci/ arreglat de francada per D. G. M. Pons, y 'l original comediógraf Sr. Figuerola, quí argumenta tanat: so més trivial, lo menes interessant que un' no pugui figurar; pero al f' passat per los jorns ab que f' autor ha tornat a la obra obra. Lo Sr. Figuerola ha volgut demostrar que sabia fer estrenar al públich ab una obra que 'l fondo es inverosímil, pero que fa riure, y n'ha sortit ab la seva. — Dintz satiristas, antiguesos los Sr. Monar, lo Sr. Soler y 'l Sr. Pinós, —aquest últim representant un tipo bumbant conegut de tots aquells que 's passejan per la Rambla,— y la familia Capdevila.

LAMPOLLA G.

CANTARELLAS

Per apuguer molta misteria no hi ha avuy com las monjetas, que ab l'escusa de captar tot quan poden tafanejan.

Estich cert que Deu pel clero avuy dia ja no fora... si 'l poble diguda a una: «S'han ben escabats las dobles.»

J. ESPUNYA RIDOR.

CONVERSA

—Ambrós, es Domingo ja ha batejat lo seu noi. —Ah, at? Y quin nom li ha posat? —¡Home, si la f' ho he dit!

G. TONAU.

XARADA

Me presenta un musical, me agrada també m' es, y trobaris mon total que venen los adragués.

F. MISSA.

LOGOGRIPO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 —Banyes de Barcelona.
1 7 3 4 5 6 7 —Nom de un militar.
5 4 6 7 1 —En las casas de socorro.
7 6 3 1 2 —En lo meu calaix.
7 8 3 1 —Nom de dona.
5 4 3 —Util a tothom.
7 —Nota musical.
1 —Vocal.

JOSEPH FERRER.

SOLUCIONES

A LAS GARDIAS DEL SEÑOR PASCAY
XARADA.—F) 10-110-112.
TRINCA-CLOCAS.—Palustorders.
GERMOGRAFICO.—Comi més de be un es, més hi part.
Tip. «La Arahuela» Rambla de la Univeritat, 6, Barcelona.